

Rakvere
Vallavalitsus

KOV-ide kriisiülesanded

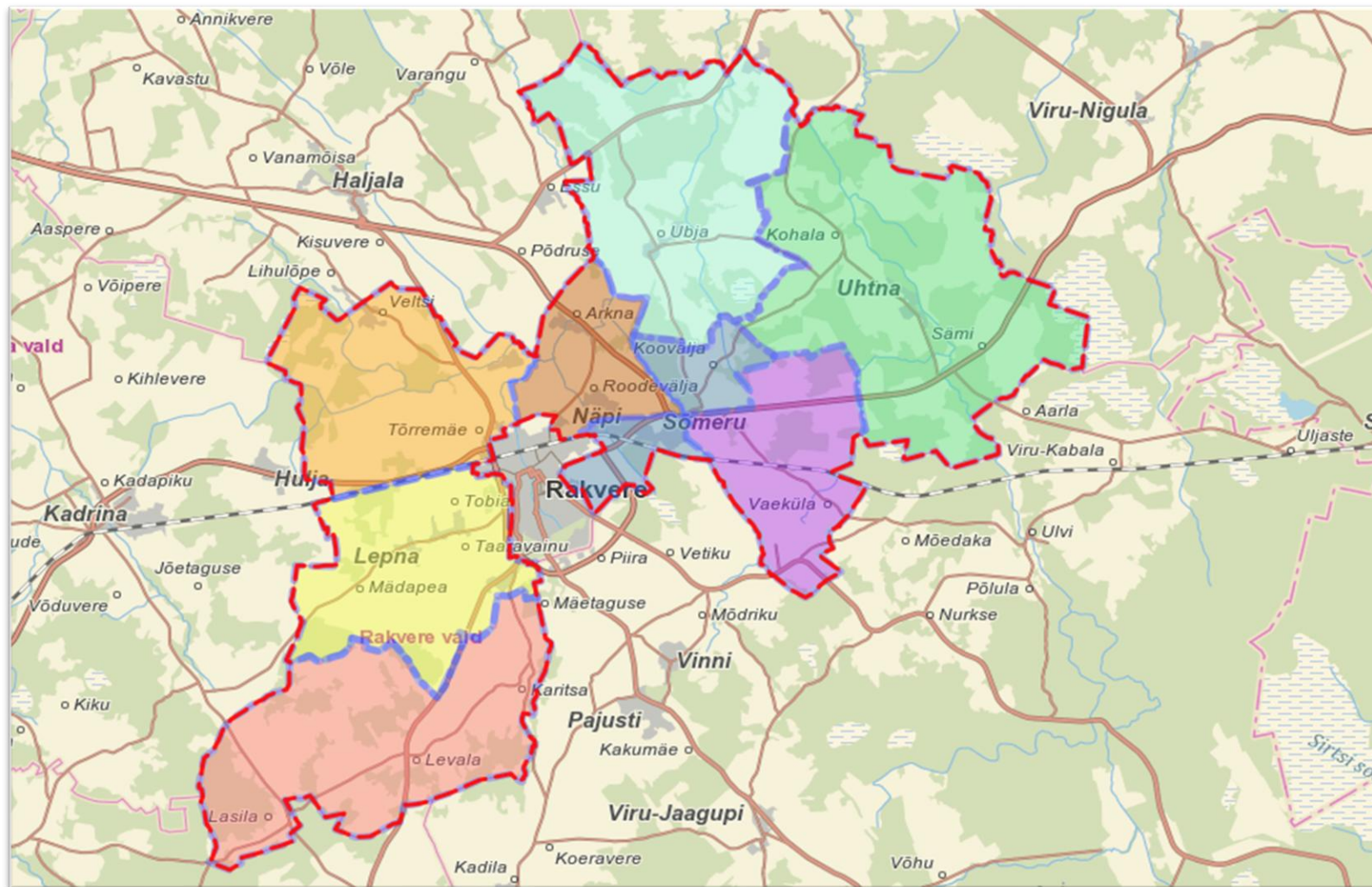
Maido Nõlvak

Rakvere vallavanem, ELVL siseturvalisuse ja kriisivalmiduse töörühma esimees

Rakvere vald

- **Rahvaarv: 5605**, Pindala: 294,7 km², **4 alevit** (Sõmeru, Näpi, Lepna, Uhtna) ja **47 küla**, suurim alevik Sõmeru (1177), Uhtna (315);
- Valla 2025 aasta **eelarve 12,6 miljonit**;
- Rakvere Lihakombinaat- toiduainetetööstus (ohtlik ettevõtte);
- OG Elektra (Grossi toidukaubad)- toiduainete tootmine ja müük (kriisipoed);
- Rakvere linnaga ühine kriisikomisjon;
- Kriisivaldkonna spetsialist puudub. Kriisiülesanded jaotatud teiste töötajate vahel.

Kandid

Arkna kant – Arkna, Papiaru, Roodevälja ja Aluvere küla - 277 elanikku

Lasila kant – Lasila, Karunga, Järni, Levala, Karitsa küla - 437 elanikku

Lepna kant – Lepna alevik, Tobia, Taaravainu, Kõrgemäe, Eesküla, Mädaopea, Tõrma küla - 895 elanikku

Sõmeru kant – Sõmeru alevik ja Näpi alevik ning Ussimäe ja Koovälja küla - 1857 elanikku

Ubja kant – Ubja, Katela, Andja, Aresi, Toomla, Soosaluse, Nurme küla - 375 elanikku

Uhtna kant – Uhtna, Kohala, Kohala-Eesküla, Varudi-Altküla, Varuni-Vanaküla, Sämi, Sämi-Tagaküla, Jäätma, Muru, Rahkla, Võhma küla - 717 elanikku

Vaeküla kant – Vaeküla, Rägavere, Raudvere, Katku, Raudlepa ja Kaarli küla - 316 elanikku

Veltsi kant – Veltsi, Kloodi, Karivärava, Paatna, Kullaaru, Tõrremäe ja Päide küla - 641 elanikku

Rakvere linna- ja valla ühine kriisikomisjon

- Territoriaalne asukoht;
- Ühised riskid:
 - Rakvere Lihakombinaat
- Ühised elutähtsad teenused:
 - Rakvere Vesi
 - Rakvere Soojus
- Ühine planeerimine, HOLP, õppused, kütuse logistika;
- Ühised koolitused;
- Ühised hoiakud ja väärtused;
- Kriisimeeskonnad KOVis eraldi.

„Eesti julgeolekupoliitika alused“

Riigikogu, 22.02.2023

Elanikkonnakaitse aluseks on inimeste suutlikkus kriisi ajal ennast kuni abi saabumiseni ise kaitsta ja vajaduse korral üksteist aidata.

Selle saavutamine on ühiskonna eri osaliste ühine jõupingutus, kus on oluline roll inimestel, kogukondadel, vabatahtlikel, kohaliku omavalitsuse üksustel ja erinevatel riigiasutustel.

EESTI
JULGEOLEKU-
POLIITIKA
ALUSED

Erinevate tasandite rollid ja vastutus KOV vaates

- Üksikisik ja perekond;
- Kogukonna roll, toetus ja abi;
- Kohalik omavalitsus (kerksuskeskused, generaatorid, HOLP);
- Regiooni tasand (MARO) näiteks vältimatu sotsiaalabi plaan;
- Ametkondade tasand;
- Ministeeriumid, Vabariigi Valitsus.

Elutähtsate teenuste toimepidevuse korraldus (33/46)

- Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:
[[RT I, 08.10.2024, 1](#) - jõust. 18.10.2024]
 - 1) kaugküttega varustamine;
 - 2) kohaliku tee sõidetavuse tagamine;
 - 3) veega varustamine ja kanalisatsioon.

Kohalike omavalitsuste kriisiülesanded

1. Koostab ja kooskõlastab kriisikomisjoni põhimääruse Päästeametiga;
2. Koostab ja kooskõlastab Päästeametiga riskianalüüsi;
3. Kehtestab ETO (teede korrashoid, kaugküttega varustamine, veevarustus- ja kanalisatsiooniteenus) toimepidevuse nõuete määruse;
4. Hoiab ja uuendab ETO-de andmeid Tsiviiltoetuse registris (TTR-s);
5. Määrab ja lõpetab ETO staatuse haldusaktiga.

Kohalike omavalitsuste kriisiülesanded

6. Koostab ja kooskõlastab Päästeametiga hädaolukorra lahendamise plaani (HOLP);
7. Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamine;
8. Vajadusel teeb ETO-de üle järelevalvet, aga kes nõustab???
9. Korraldab vähemalt ühe õppuse iga kahe aasta jooksul;
10. Korraldab riskikommunikatsiooni;
11. Esitab kord aastas Päästeametile oma kriisikomisjoni tööplaani ja aruande.

Ulatusliku evakuatsiooni korraldamine

- Kohaliku omavalitsuse üksus:
 - 1) määrab koostöös Päästeametiga oma haldusterritooriumil paiknevad võimalikud evakuatsioonikohad ning koostab koostöös Päästeametiga evakuatsioonikohtade kasutusele võtmiseks **evakuatsioonikohtade plaani** (edaspidi *plaan*);
[[RT I, 29.12.2021, 67](#) - jõust. 01.01.2022]
 - 2) abistab Päästeametit hädaolukorras evakuatsioonikohtade kasutusele võtmisel ning majutuse ja toitlustamise korraldamisel.
[[RT I, 29.12.2021, 67](#) - jõust. 01.01.2022]
- (6) Plaan koostatakse arvestusega, et evakuatsioonikohtadesse on võimalik paigutada vähemalt kaks protsenti kohaliku omavalitsuse elanikest. Plaan koostatakse käesoleva määruse lisas esitatud vormi kohaselt.

Hädaolukorra lahendamise plaan (HOLP)

- Rakvere valla HOLP ülesehitus. Igal töögrupil oma pesa. Koolipoisi „spikker“;
- Kriisikomisjoni/kriisimeeskonna kogunemine;
- Juhtimisstruktuur;
- Inimeste erinevad rollid ja võimekus;
- Töögruppide ülesanded;
- Kaasatavate kontaktid;
- Ressursside andmebaas;
- ETOde tegevuskavad;
- Teabevahetuse korraldamine ja käitumisjuhised. Tüüpsõnumid.

Riskianalüüsi koostamine

- Kohaliku omavalitsuse üksus koostab kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi, võttes arvesse käesoleva seaduse §-s 9¹ nimetatud üleriigilist riskianalüüsi. (ÜrR- 31.12.25);
- Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüs (edaspidi *riskianalüüs*) on dokument, milles kirjeldatakse ja analüüsitakse tema haldusterritooriumil avalduda võivaid ohte ning hinnatakse nende tõenäosust ja tagajärgi selliste **elutähtsate teenuste toimepidevusele, mille toimepidevust korraldav asutus on kohaliku omavalitsuse üksus**;
- Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis kirjeldatakse teenuse katkestust põhjustavaid ohte, nende tõenäosust, teenuse katkestuse tagajärgi ja muid olulisi asjaolusid. (Kas KOV+ ETO on ühesugused?);
- Rakvere vallas oleme riskianalüüsi koostamiseks moodustanud nelja liikmelise töögrupi. Töögrupp käib koos kord nädalas (neljapäev 14.00- 16.00).

Riskianalüüsi võimelüngad

- Kui teed ära ristsõltuvuse muutmise tabeli, siis süsteem ei näita kas tehtud või mitte;
- Tabelis märges: Teenust osutatakse KOVi poolt. ETO d on meil kõik erafirmad;
- „Sitikas“ on märgitud kohustuslikuks sellised teenused, mida ei pea seadusest tulenevalt hindama;
- Riskide hindamine on üldistatud. Ei ole arvestatud konkreetse kohaga. Näiteks: Katlamaja põlengu korral on riskid erinevad: Uhtnas ja Sõmerul;
- Kaugkütte puhul on väga oluline kas saame juurde hakkepuitu- seda asjaolu ei saa hinnata;
- Majutuskohtade ja varjumiskohtade hindamisel on kõige olulisem kas neid üldse on olemas- seda ei saa hinnata. Järgmine on seisund, korrasolek, nõuetele vastavus- ei saa hinnata.

Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus:

- 1) koordineerib elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamist, arvestades elutähtsate teenuste ristsõltuvust;
 - 2) **nõustab** elutähtsate teenuste osutajaid;
 - 3) **teeb järelevalvet** elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise, sealhulgas elutähtsa teenuse katkestusi ennetavate meetmete rakendamise üle;
 - 4) **kinnitab** elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse § 40 kohaselt;
 - 4¹) **määrab oma ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku** ja edastab tema kontaktandmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid kontaktisiku andmete muutumisest;
[[RT I, 08.10.2024, 1](#) - jõust. 18.10.2024]
 - 4²) teavitab käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel asutuse määramisest ning edastab asutuse ja selle kontaktisiku andmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid nimetatud asutuse või selle kontaktisiku andmete muutumisest;
[[RT I, 08.10.2024, 1](#) - jõust. 18.10.2024]
 - 5) **juhhib hädaolukorra lahendamist, koostab hädaolukorra lahendamise plaani (määruses ei ole)** ning korraldab riskikommunikatsiooni ja kriisireguleerimisõppusi käesoleva seaduse 3. peatükis sätestatu kohaselt.
- (1¹) Kohaliku omavalitsuse üksus **edastab** käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4¹ ja 4² **nimetatud andmed Päästeametile**, samuti teavitab viivitamata Päästeametit andmete muutumisest.

Tähtajad

- (15) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus kehtestab käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud ja lõikes 3 sätestatud nõuetele vastava määruse 2025. aasta 1. juuliks.
- (16) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus selgitab välja käesoleva seaduse § 38 lõikes 2 sätestatud tingimustele vastavad elutähtsa teenuse osutajad ja määrab nad elutähtsa teenuse osutajaks § 38 lõikes 1² nimetatud haldusaktiga hiljemalt 2026. aasta 28. veebruariks.
- Kas ei peaks olema vastupidi. Kõigepealt määran ETOks ja siis kehtestan nõuded?
- (1¹) Elutähtsa teenuse osutajate üle peetakse arvestust tsiviiltoetuse registris. Elutähtsa teenuse osutajate üle arvestuse pidamiseks vajalikud andmed esitab registrisse ja uuendab varem esitatud andmeid kord aastas hiljemalt 31. detsembriks elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus;
- Kui ma määran ETOd 28.veebruar 2026. Siis tsiviiltoetuse registrisse esitan hiljemalt 31.12.26;
- Käesoleva paragrahvi lõikes 12 nimetatud isik (ETO) koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani hiljemalt 2026. aasta 31. detsembriks.
- Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, kes peab koostama hädaolukorra lahendamise plaani esmakordselt, koostab selle 2026. aasta 31. detsembriks.

Elutähtsa teenuse osutaja määramine ja tema kohustused

- (1²) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus annab haldusakti käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta 30 päeva jooksul isiku elutähtsa teenuse osutaja tingimustele vastavusest teada saamisest arvates.
[\[RT I, 08.10.2024, 1](#) - jõust. 18.10.2024]
- (1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud haldusaktis määrab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus muu hulgas tähtpäeva, mis ajaks peab elutähtsa teenuse osutaja:
 - 1) koostama elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatu kohaselt, arvestades, et toimepidevuse riskianalüüs peab olema koostatud üheksa kuu ja toimepidevuse plaan kümne kuu jooksul elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates;
 - 2) korraldama esimest korda käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 nimetatud õppuse;
 - 3) täitma käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel, §-s 41 ning muudes õigusaktides elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks sätestatud nõudeid, arvestades, et käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud nõuete ja kohustuse täitmise tähtaeg ei oleks pikem kui viis aastat elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates.
[\[RT I, 08.10.2024, 1](#) - jõust. 18.10.2024]

Elutähtsa teenuse kirjelduse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtestab KOV määrusega.

- Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatavas määruses sätestatakse:
 - 1) teenuse kirjeldus ehk see, millisele teenuse osale elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtivad;
 - 2) nõuded teenuse tasemele ning valmisolekule osutada teenust ka teiste elutähtsate teenuste katkestuse korral ja hädaolukorras või muus sarnases olukorras;
 - 3) nõuded elutähtsa teenuse katkestuse ennetamiseks;
 - 4) elutähtsa teenuse katkestuse lubatud aeg, elutähtsa teenuse taastamise korraldus ja vajaduse korral taastamise prioriteedid;
 - 5) vajaduse korral nõuded elutähtsa teenuse osutaja põhitegevust toetavate teenuste sisseostmiseks teiselt ettevõttelt;
 - 6) tingimused, mille puhul on tegemist elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga, mille lahendamist korraldab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus;
 - 7) elutähtsa teenuse planeerimata katkestusest, katkestuse ohust, elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivast sündmusest või sellise sündmuse toimumise vahetust ohust, hädaolukorrast või selle ohust (edaspidi *sündmus*) teavitamise kord ning sündmuse kohta üksikasjaliku aruande esitamise tingimused ja kord;

Minuni on jõudnud info, et haldusaktiga ETOks määramine on jäänud segaseks ja tänast HOSi koos eriseadustega tõlgendatakse sõna-sõnalt, st jäetakse kõrvale haldusmenetlus, kui kaalutusõigus, kuigi HOS § 38 lg 1² räägib ETO määramisest haldusaktiga.

1. Kas KOVdele on mõistetav, kuidas käib uute ETOde määramine (so pärast HOS muudatuse jõustumist)?
2. Kas KOVd saavad aru, et ETO võib jätta määramata, kui tegemist võib olla liiast koormava haldusaktiga, seda eelnevalt haldusmenetluses põhjendades.
3. Kas KOVd on teadlikud, et ETO määramata jätmine ei vabasta neid teenuse toimepidevuse korraldamisest.

Palun too veel välja asjaolusid, mis on probleemiks KOV-le, kui ETKAle pärast 18.10.2024 HOS muudatust (seaduse tõlgendamise küsimused).

- NB! Väga hea oleks, kui saaksid ka eristada juba endiste ETKAde mured ja uute ETKAde omad.

Sellel kohtumisel oli see õigusruumi muudatus kajastatud selliselt, et KorSis tuleb lahendada need küsimused:

- 1) Millal peab KOV teistele haldusorganitele avaliku ürituse toimumisest teada andma ning millal siduvat kooskõlastust küsima.
- 2) Millal võib või peab kohalik omavalitsus keelduma avaliku ürituse lubamisest.
- 3) Teavitamise ning kooskõlastuste andmise tähtajad.
- 4) Ürituse korraldaja kohustused ja vastutus koos riikliku järelevalve ülesannetega.

Ehk siis need on need ettepanekud, mille SiM esitab JDMile, kui KorSi muutmiseks läheb.

- Lisaks tuleb mõelda, kas on vaja teha see KOV määruste koostamine volitusnormiga juhendiks, st kas kehtestame määrusega mingi KOV avalike ürituste määruse koostamise vormi ja anname ette miinimusi.

TÄNAN!